

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE SIBIU

RO – 550024 Sibiu, Bulevardul Victoriei, 40

Tel. director: 0269 206856; centrală: 0269 212604; fax: 0269 216605
e-mail: secretariat@icsusib.ro; www.icsusib.ro; CIF: 4241214

PROGRAMUL

SESIUNII ANUALE DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE

Științele socio-umane la începutul mileniului III

Ediția a XIII-a

10 decembrie 2021
Sibiu

DESCHIDERA LUCRĂRILOR SESIUNII
Vineri, 10 decembrie 2021
Orele 09:30–10:50

Moderator: Dan Dumitru Iacob

Link-ul sesiunii în plen: <https://meet.google.com/ifd-bjor-zrr>

Cuvânt de deschidere:

Prof. univ. dr. Rudolf Gräf, directorul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu

Mesaje la cea de-a 65-a aniversare a Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu:

Acad. Ioan-Aurel Pop, Președintele Academiei Române

Acad. Paul Niedermaier, Președinte de onoare al Comisiei de Istorie a Orașelor din România

Prof. univ. dr. Ioan Bolovan, membru corespondent al Academiei Române, Director al Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca

Prof. univ. dr. Cornel Sigmirean, Director al Institutului de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” din Târgu Mureș

Prof. univ. dr. Ion Taloș, Universitatea din Köln

Prof. univ. dr. Sorin Radu, Rector al Universității „Lucian Blaga” din Sibiu

Prezentarea periodicelor Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu:

Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu, tomul XXVIII/2021, 265 p. (Anda-Lucia Spânu)

Forschungen zur Volks- und Landeskunde, tomul 64/2021, 163 p. (Zeno-Karl Pinter)

Historia Urbana, tomul XXIX/2021, 316 p. (Dan Dumitru Iacob)

Studii și comunicări de etnologie, tomul XXXV/2021, 300 p. (Andreea Buzaș)

Prezentarea volumelor publicate în 2021:

Monarhia Habsburgică (1848–1918). Vol. II, *Popoarele Imperiului*, ediție în limba română coordonată și îngrijită de Rudolf Gräf, traducere de Loránd Mádly, Raluca Nelepcu, Nicolae Teșculă și Ioana Florea, Cluj-Napoca, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Iași, Polirom, 2021, 400 p. (Rudolf Gräf)

Monarhia Habsburgică (1848–1918). Vol. III, *Problema națională*, ediție în limba română coordonată și îngrijită de Rudolf Gräf, traducere de Iosif Marin Balog, Loránd Mádly, Raluca Nelepcu, Daniela Stanciu-Păscărița și Nicolae Teșculă, Cluj-Napoca, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Iași, Polirom, 2021, 292 p. (Rudolf Gräf)

Ilie Moise, *La Cut, înapoi, pe filele culturii*, Sibiu, Editura Armanis, 2021, 212 p. (Ilie Moise)

Bogdan Andriescu, Anca Elisabeta Tatay, *Carte românească veche în Biblioteca Națională Szechenyi Budapesta*, Sibiu, Editura Armanis, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2020, 545 p. (Silviu Borș)

SECȚIUNEA I
ARHEOLOGIE ȘI ISTORIE MEDIEVALĂ
Orele 11:00–14:00

Moderatori: Maria Crîngaci Țiplic, Zeno-Karl Pinter

Link-ul întâlnirii: <https://meet.google.com/gew-mjqz-fgd>

- Conf. univ. dr. habil. Adinel C. Dincă (Facultatea de Istorie și filosofie / director „Trans.Script. Centrul de Diplomatică și Paleografie Documentară”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), *Jurisprudență, jurisdicție și justiție la sașii ardeleni în Evul Mediu. Surse vechi și interpretări noi*
- Dr. Liviu Cîmpeanu, CS III (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Un asediu otoman al Sibiului în 1442? Reflecții asupra unui episod controversat din cariera timpurie a lui Iancu de Hunedoara*
- Dr. Oana-Andreia Sâmbrian, CSIII (Institutul de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu Ploșor” Craiova), *Iancu de Hunedoara: de la istorie la mit (secolele XV-XVII)*
- Dr. Adrian Magina, CS I (Academia Română, Institutul de Studii Banatice „Titu Maiorescu”, Timișoara; Muzeul Banatului Montan Reșița), *Banatul și Otomanii: Conflicte și consecințe în prima jumătate a secolului al XVI-lea*
- Dr. Livia Magina, CS II (Muzeul Banatului Montan Reșița), *Pușcașii în Transilvania în secolul al XVII-lea*
- Conf. univ. dr. Marius Ciută (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Cui îi aparține patrimoniul arheologic din România? Scurt bilanț, la 20 de ani de la emiterea O.G. 43/2000*
- Dr. Răzvan Pop (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Despre „Marele Transment” sau identificarea elementelor dispărute din structura urbanistică istorică a Sibiului*
- Prof. univ. dr. Zeno-Karl Pinter (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Biserica Mănăstirii Franciscane din Orăștie (Broos/Szásváros) în lumina cercetărilor arheologice*
- Dr. Maria Crîngaci Țiplic, CS I (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), Prof. univ. dr. habil. Ioan Marian Țiplic (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Capela gotică de pe latura de sud a Bisericii fortificate din Cisnădie*
- Prof. univ. dr. habil. Ioan Marian Țiplic (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), Dr. Adrian Șovrea (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Cercetări arheologice la Biserica fortificată din Șeica Mică*
- Dr. George Tomegea (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Noi cercetări arheologice în centrul orașului Dumbrăveni, județul Sibiu. Rezultate preliminare*

SECȚIUNEA A II-A
ISTORIE MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ
Orele 11:00–14:00

Moderatori: Dan Dumitru Iacob, Victor Daniel Crețu

Linkul secțiunii: <https://meet.google.com/qxm-eorq-rfj>

- Dr. András Bándi (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Decima posesiunilor Cloașterf, Criț și Meșendorf în secolul al XVII-lea*
- Dr. Dan Dumitru Iacob, CS I (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Lupta de la Botoșani, din 22 martie 1788, reflectată într-un plan militar din arhivele maghiare*

- Dr. Andrei Nacu, AC (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Surse cartografice referitoare la scaunele săsești și districtul Brașov din secolele XVIII–XIX și prelucrarea lor digitală*
- Drd. Alin Burlec (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Câteva considerații cu privire la clubul muncitorilor germani din București la sfârșitul secolului al XIX-lea*
- Lector univ. dr. Victor Daniel Crețu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Reacțiile presei ruse la vizita Țarului în România (14 iunie 1914)*
- Prof. dr. Dragoș Curelea (Colegiul Tehnic Energetic Sibiu, Cercetător postdoctoral al Universității „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca), *Contribuții la cunoașterea activității organizatorice și de comandă a generalului Dănilă Papp în fruntea Diviziei a 18-a Infanterie din sudul Transilvaniei (1919-1922)*
- Drd. Emil Tătar (Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade” din Târgu Mureș), *Trecerile confesionale ale greco-catolicilor din Estul Transilvaniei (septembrie 1940-septembrie 1944)*
- Dr. Ramona Besoiu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Regimul comunist și emigrarea. O analiză a literaturii memorialistice a etnicilor germani din România despre perioada comunistă*

SECȚIUNEA A III-A
PRESA DEDICATĂ MEDIULUI RURAL
DIN A DOUA PARTE A SECOLULUI AL XIX-LEA ȘI DIN PRIMA
JUMĂTATE A SECOLULUI AL XX-LEA
Orele 11:00–14:00

Moderatori: Alexandru Nicolaescu, Vasile Ciobanu

Linkul secțiunii: <https://meet.google.com/ifd-bjor-zrr>

- Dr. Alexandru Nicolaescu, CS III (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Presa dedicată lumii rurale românești din Transilvania. Evoluția editorială și tematică a gazetelor populare din a doua parte a secolului al XIX-lea*
- Dr. Julia Derzsi, CS III (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Gazete locale secuiești de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Asemănări și deosebiri*
- Dr. Marian Pătru (Fundatia Reconciliation in South-East Europe, Sibiu), *De la antisemitism la extrema dreaptă. Foaia poporală „Libertatea” din Orăștie și începuturile fascismului românesc în anii 1920*
- Dr. Vasile Ciobanu, CS I (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Publicații periodice săsești din perioada interbelică adresate mediului rural*
- Dr. Manuela Marin (Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca), *„Deopotrivă la drepturi și îndatoriri”: propagandă și construcție identitară pentru minoritățile turce și tătare în Dobrogea comunistă*

SECȚIUNEA A IV-A
ISTORIA CULTURII
Orele 11:00–15:00

Moderatoare: Gudrun-Liane Ittu, Anda-Lucia Spânu

Linkul secțiunii: <https://meet.google.com/vpw-itaucpd>

- Dr. Constantin Ittu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Boethius în colecția de carte străină veche din secolul al XVI-lea a Bibliotecii Muzeului Național Brukenthal*
- Dr. Maria Ordeanu (Sibiu), „*Cei 12 Patriarhi*”. *Desene de Carel van Mander (1548–1606), gravate de Jacques de Gheyn (c.1565–1629)*
- Dr. Anda-Lucia Spânu (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Doi librari napolitani la sfârșitul secolului al XVII-lea: Michele Luigi Muzio și Domenico Antonio Parrino*
- Dr. Georgeta Deju (Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva), *Biblioteca școlii reformate din Orăștie: cititori și donatori (secolele XVII–XIX)*
- Dr. Daniela Dâmboiu (Muzeul Național Brukenthal Sibiu), *Variante ale siglelor de meșter utilizate de aurarul sibian Sebastian Hann*
- Dr. Iulia Mesea (Muzeul Național Brukenthal Sibiu), *Johann Martin Stock și pictura din Transilvania în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. Identificarea unor sugestii ale Iluminismului*
- Drd. Adriana Avram (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Colecția Andreas Breckner în Muzeul Franz Binder – proveniență, contexte*
- Dr. Iosif Marin Balog (Institutul de Istorie „George Barițiu” Cluj-Napoca), *Repere privind învățământul economic din Transilvania (1850–1914). Studiu de caz: Școala de ucenici industriali și comerciali din Sibiu*
- Dr. Gudrun-Liane Ittu (Sibiu), *Pictorul Franz Domscheit/Pranas Domsaitis (1880–1965), oaspete al Asociației Sebastian Hann (Sebastian Hann Verein für heimische Kunstbestrebungen), în toamna anului 1924*
- Dr. Nadia Manea, expert principal (Banca Națională a României, București), *Agenția/Sucursala Timișoara a Băncii Naționale a României între 1919 și 1946*
- Dr. Nicolae Teșculă (Muzeul de Istorie Sighișoara), *Din activitatea muzeului din Sighișoara în perioada 1934–1951*
- Dr. Anca Elisabeta Tatay (Biblioteca Academiei Române, Cluj-Napoca), *Gravurile abecedarilor românești vechi între tradiție și inovație*
- Dr. Bogdan Andriescu (Biblioteca Județeană ASTRA, Sibiu), *Carte românească veche în Rășinari*
- Roberta Nicula (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Ikatul ecuadorian*

SECȚIUNEA A V-A
ETNOLOGIE
Orele 11:00-15:00

Moderatori: Andreea Buzaș, Ilie Moise

Linkul secțiunii: <https://meet.google.com/duy-bznr-ntp>

- Prof. univ. dr. Ilie Moise, CS I (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu la 65 de ani. Instituționalizarea cercetării etnologice*
- Prof. univ. dr. Ion Taloș (Universitatea din Köln), *Transilvania – un El Dorado arheologic și etnografic în jurul anului 1850*

- Dr. Constantin Ittu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Anul Dostoievski 2021: oieri din Mărginimea Sibiului deportați în Siberia, locul acțiunii romanului dostoievskian „Amintiri din casa morților”*
- Ana Grama, CS (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Surse de informare cultural-științifică în România anilor 1978 și 1980 – „Secolul 20” și MITUL*
- Conf. univ. dr. Amalia Pavelescu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Cercetarea monografică sub îndrumarea lui Ion Mușlea și Dimitrie Gusti*
- Prof. univ. dr. Ioana-Narcisa Crețu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Expresivitatea regionalismelor și a termenilor populari în limbajul literar și colocvial*
- Dr. Silvia Macrea (CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu), *„Pop Up Tradiții”: experimentând patrimoniul imaterial*
- Dr. Maria Barna (CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu), *Obiceiuri din Sibiu la un click distanță, prin expoziția online „Pop Up Tradiții”*
- Gabriela Negru (CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu), *Memory Stick-ul „Pop Up Tradiții”: punte între sat și mediul digital*
- Cozmina Costiniuc (CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu), *Volumul bilingv Sibiul tradițiilor/ Sibiu. Living Traditions*
- Dr. Adrian Stoia (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Stâlpi funerari în Ținutul Sării. Studiu de caz: localitățile Ocna de Sus, Ocna de Jos și Praid*
- Elena Găvan (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Valori sibiene regăsite în cenușiul pandemic*
- Alina Matei (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Florin Poenariu, mărturia talentului unei familii de tezaur*
- Lector univ. dr. Maria Șpan, Olga Andranovici, Andreea-Paula Corca (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Rolul unei reviste de antropologie culturală, la început de mileniu III*
- Dr. Andreea Buzaș, CS III (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Bata-Birchiș în mileniul III. Preliminarii la o cercetare etnologică în județul Arad*

COMITET DE ORGANIZARE

Coordonator:
Rudolf Gräf

Membri:
Andreea Buzaș
Vasile Ciobanu
Dan Dumitru Iacob
Alexandru Nicolaescu
Anda-Lucia Spânu
Maria Crîngaci-Țiplic